

ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุสพาร์ทที่มีผลต่อพฤติกรรมความร่วมมือ
ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

วรรณวิภา คำเมือง¹, ศุภมาส ลิ้มวัฒนพงศ์², พรศิริ แสนดัม^{1*}

Effect of organising creative art activities using loose parts materials on
the cooperation behaviour of third-year kindergarten students

Wanwipa Khammuang¹ Supamas Limwattanapong² and Pornsiri Santum^{1*}

¹ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² โรงเรียนวัดเขียนเขต

¹ Early childhood education program, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² Watkhienkhet School

* Corresponding author. E-mail address: pornsiri_s@rmutt.ac.th

Received: 30th Sep 2024 ; Revised: 18th Nov 2024 ; Accepted: 13th Dec 2024

DOI : 10.60101/jhet.2024.927

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 และเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุสพาร์ท ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 5-6 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ห้องอนุบาล 3/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี จำนวน 35 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้แบบแผนการทดลอง One-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุสพาร์ท จำนวน 24 แผน แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และการทดสอบค่าที่แบบ t – test Dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการทดลอง มีพฤติกรรมความร่วมมือรายด้านทุกด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หลังการทดลอง พฤติกรรมความร่วมมือรายด้านทุกด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับดี และ 2. หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุสพาร์ท พบว่า นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีพฤติกรรมความร่วมมือรายด้านทุกด้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3, พฤติกรรมความร่วมมือ, การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุสพาร์ท

ABSTRACT

The purpose of this research was to examine the cooperative behaviour of third-year kindergarten students, comparing their behaviour before and after engaging in creative art activities using loose parts materials. The cluster random sampling method was used to collect a sample of 35 students, aged 5-6 years, enrolled in kindergarten 3, semester 2, and the academic year 2023 at Wat Khian Khet School in Pathum Thani Province. The research method used a one-group pretest-posttest experimental design. The research instruments included 24 creative art activity plans using loose parts materials and a cooperation behaviour observation form. The experiment duration was 8 weeks, 3 days a week, 30 minutes a day, for a total of 24 sessions. The data was statistically analysed by using the mean score and t-test dependent. The research findings revealed that: 1. Before the experiment, third-year kindergarten students had cooperation behaviour in all aspects and was at a moderate level overall. After the experiment, the students' cooperation behaviour improved in all aspects. Overall, the level of cooperation was satisfactory. 2. After organising creative art activities using loose parts materials, it was found that the third-year kindergarten students had cooperation behaviours in all aspects after the experiment, which were significantly higher than before the experiment at a statistical level of .05.

Keywords: third-year kindergarten students, cooperative behaviour, creative art activities using loose parts materials

บทนำ

การพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัยอย่างมีคุณภาพเป็นช่วงเวลาที่สำคัญต่อการสร้างรากฐานของชีวิต เด็กจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทั้งสุขภาพกาย สุขภาพใจ ทักษะสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ทักษะสังคมรวมทั้งการสร้างวินัย สัมพันธภาพที่ดีทางสังคมตามวัย ตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุด เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีที่มีความพร้อมสำหรับการเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) แต่ในโลกปัจจุบันรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์เปลี่ยนไป การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมลดน้อยลง มีความเพิกเฉยต่อกันส่งผลให้เด็กไม่ได้เรียนรู้เรื่องการเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นซึ่งเป็นสิ่งพึงมีเพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข เพราะเด็กเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบพฤติกรรมแต่ไม่พบแบบอย่างแห่งการเปลี่ยนแบบที่ดีเป็นเหตุให้ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาให้เด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3-6 ปี ซึ่งใช้เวลาส่วนใหญ่ของวันเรียนรู้สังคมได้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น มีความรับผิดชอบ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการทำกิจกรรมหรือการทำงานแบบร่วมมือ

พฤติกรรมความร่วมมือเป็นพฤติกรรมพื้นฐานของพัฒนาการทางสังคมทางบวกที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในเด็กตั้งแต่ปฐมวัย โดยหมายถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ การยอมรับผู้อื่น การเป็นผู้นำผู้ตาม และความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง (Johnson & Johnson, 2009) การส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือในเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนและการทำงานในอนาคตอย่างไรก็ตาม พฤติกรรมความร่วมมือเป็นทักษะที่ไม่คงที่และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ การพัฒนาพฤติกรรมนี้จึงต้องอาศัยระยะเวลาและความต่อเนื่องในการฝึกฝน โดยให้เด็กได้มีโอกาสร่วมเรียนรู้การทำกิจกรรมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม และเรียนรู้ที่จะเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (กรณัฏฐ์ ดำรงค์ไชย, 2557) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานแบบร่วมมือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะนี้

กิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมีหลากหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มเป็นหนึ่งในวิธีการที่ได้รับความนิยม โดยช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น (พิไลพร สุภาพันธุ์ และ ชุตติกานต์ เอี้ยวเล็ก, 2564) ตัวอย่างเช่น การวาดภาพร่วมกันบนกระดาษแผ่นใหญ่หรือการสร้างงานปั้นจากดินน้ำมันร่วมกัน นอกจากนี้ เกมการละเล่นแบบร่วมมือก็เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน ช่วยพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร (วัชรีย์ ร่วมคิด ปวีณา เทียงพรม และ ธนาพูน วงศ์ษา, 2566) การเล่านิทานร่วมกันเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การคิดต่อยอด และการทำงานร่วมกัน โดยให้เด็กๆ ผลัดกันเล่าเรื่องราวต่อเนื่องจากเพื่อนคนก่อนหน้า (ธนิษฐา แจ่มอุทัย, สุพจน์ เกิดสุวรรณและทองปาน บุญกุล, 2564) กิจกรรมการละครและการแสดงบทบาทสมมติร่วมกันช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น และการทำงานเป็นทีม (ณัฐรญา ท่าโหม, 2565) ในขณะที่กิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหว เช่น การร้องเพลงหรือเล่นดนตรีร่วมกัน ช่วยส่งเสริมการทำงานประสานกันและการรับฟังผู้อื่น (ณัฐกมล ระภาณสิทธิ์ อธิพงษ์ เพชรสุทธิ และมานะ ปิยะวัฒน์, 2566) เกมการกระดานและการเล่นบล็อกไม้หรือวัสดุอื่นๆ ร่วมกันช่วยฝึกการวางแผน การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน (ดร.ณิ เป็ล้องทุกข์ ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลธร และปัทมาวดี เล่ห์มงคล, 2566) โดยแต่ละกิจกรรมล้วนมีจุดเด่นในการพัฒนาทักษะที่แตกต่างกันไป แต่ทั้งหมดมีเป้าหมายร่วมกันคือการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ก็เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดและจินตนาการ การปั้น การฉีกปะ การพิมพ์ภาพ และการประดิษฐ์เศษวัสดุต่างๆ ที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน การพัฒนาบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง การพัฒนาการแสดงออกทางอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและพัฒนาพฤติกรรมทาง ส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้เมื่อเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กัน (Eisner, 2002) โดยเฉพาะเด็กเล็กที่ยังไม่สามารถสื่อสารทางตัวอักษรได้ ทำให้เด็กรักการทำงานและมีความภาคภูมิใจในตนเอง การสร้างสรรค์งานศิลปะของเด็กแต่ละชิ้นเสร็จสิ้นลง เด็กจะรู้สึกภาคภูมิใจกับผลงานของตนเองมาก ทำให้กระตือรือร้นที่จะสร้างผลงานชิ้นใหม่ต่อไป (วรลสิ โกศัย, 2562) นอกจากนี้ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ยังช่วยฝึกความประณีตและสมาธิเพราะในขณะที่เด็กพยายามควบคุมมือให้สามารถวาดระบายสีหรือประดิษฐ์สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จนั้นต้องใช้ความตั้งใจความพยายามและใช้สมาธิที่แน่วแน่มั่นคงตามวุฒิภาวะของเด็กแต่ละวัย ทำให้เด็กเป็นคนมีสุนทรียภาพ มีความละเอียดอ่อนในจิตใจ ทำให้รู้คุณค่าในธรรมชาติ ศิลปะวัตถุ รูปแบบความคิดต่างๆ ทำให้มีชีวิตและจิตใจที่งดงาม ฝึกให้เด็กรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เข้าใจข้อตกลงกฎเกณฑ์ต่างๆ ฝึกให้เด็กอดทนรอคอยจนถึงโอกาสของตนเอง (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542)

วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คือ วัสดุสุพรรณิการ์ (loose parts materials) เป็นวัสดุที่เด็กสามารถจินตนาการเชื่อมโยงอย่างไร้ขอบเขต ไม่มีกำหนด ไม่มีกฎเกณฑ์ ค้นพบสิ่งใหม่ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กปฐมวัย เช่น พัฒนาการทางสังคมด้านพฤติกรรมความร่วมมือ การช่วยเหลือ และความรับผิดชอบ การแลกเปลี่ยนความเห็น การทำงานเป็นกลุ่ม การสร้างความคิดนอกกรอบ (Nicholson, 1972) โดย Duncan, Martin, & Haughey (2018) จัดแบ่งเป็น 7 ประเภท คือ 1) วัสดุที่มาจากธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดิน ทราย เปลือกหอย หิน ผลจากต้นไม้ เมล็ดพืช ขนนก ดอกไม้ ฟองน้ำจากทะเล ท่อนไม้ กิ่งไม้ 2) ไม้รีไซเคิล เช่น ขาโต๊ะเก่า กรอบรูปเก่า ชิ้นส่วนของเชิงเทียนที่พังแล้ว ลินชักไม้เล็กๆ 3) พลาสติก เช่น ท่อประปาพีวีซี วงแหวนพลาสติก แก้วพลาสติก หลอดดูดน้ำ ลูกบิด กล้อง ใสซีดี หัวชูลาฮูป ลูกกอล์ฟ กระดุม 4) โลหะ เช่น ฟอยล์อลูมิเนียม กุญแจและแม่กุญแจ ลูกบิดประตู โซ่ แม่เหล็ก กระป๋อง นม อุปกรณ์ที่ใช้ในครัว ฝาขวด ฝากระป๋องที่เป็นโลหะ ปอลกิ้งโลหะ กีบ ดัดผม 5) เซรามิก และแก้ว เช่น แท่งปริซึม ลูกแก้ว แก้วกาแฟ ดิสก์บอล กระชก ขวดขนาดเล็ก แก้วเซรามิก แจกัน จาน ชาม เครื่องลายคราม 6) ผ้าและริบบิ้น และ 7) บรรจุภัณฑ์ เช่น เทปกาวยืด เทปใส ป้ายฉลาก ลังกระดาษ กล่องบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว ถาด ไข่ บับเบิลกันกระแทก กระดาษหนังสือพิมพ์เก่า กระดาษห่อพัสดุ ดังนั้น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์ เป็นวิธีหนึ่งที่จะพัฒนาการเรียนรู้การเข้าสังคมของเด็กจากการมีปฏิสัมพันธ์กลุ่มและเชื่อว่าจะส่งเสริมเด็กให้เกิดความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก่อให้เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์

สมมติฐานการวิจัย

เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขียนเขต มีคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือ หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร คือ เด็กนักเรียนชาย-หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 3 อายุระหว่าง 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดเขียนเขต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 105 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กนักเรียนชาย-หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 3/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดเขียนเขต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 35 คนโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์
ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความร่วมมือ

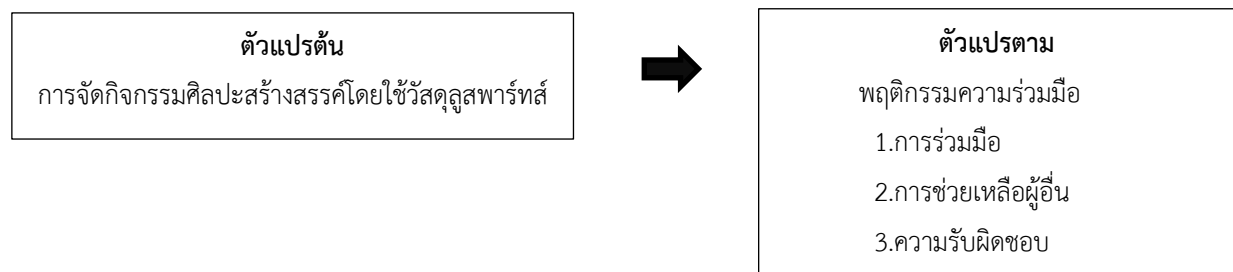
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง		ทดลอง	หลังการทดลอง
O_1		X	O_2
ความหมายของสัญลักษณ์			
O_1	หมายถึง	การสังเกตก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์	
X	หมายถึง	การดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์	
O_2	หมายถึง	การสังเกตการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพรรณิการ์	

1) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสังเกตก่อนการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (Pretest) ใช้ระยะเวลาสังเกต 1 สัปดาห์

2) ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน โดยผู้ศึกษาได้จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ทสในเด็กกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงเปิดภาคเรียนตามปกติ ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ทส วันละ 1 แผนการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 24 แผน ในเวลาตั้งแต่ 10.30 – 11.00 น. วันละ 30 นาที

3) เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือชุดเดิมกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4) นำคะแนนการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการประเมิน ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการศึกษา

พฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองโดยรวม ได้มาจากการนำคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังการทดลองมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (M) และแปลผลคะแนนเทียบกับเกณฑ์เพื่อระดับพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 2

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองโดยรวม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองโดยรวม

พฤติกรรมความร่วมมือ	ก่อนการทดลอง (n=35)			หลังการทดลอง (n=35)		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. การร่วมมือ	1.06	0.54	ปานกลาง	1.86	0.316	ดี
2. การช่วยเหลือ	1.15	0.621	ปานกลาง	1.91	0.269	ดี
3. ความรับผิดชอบ	1.12	0.685	ปานกลาง	1.80	0.406	ดี
พฤติกรรมความร่วมมือโดยรวม	1.11	0.615	ปานกลาง	1.86	0.321	ดี

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2 ปรากฏว่า พฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 เด็กปฐมวัย โดยรวมพบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือโดยรวมเท่ากับ 1.11 โดยมีค่าเฉลี่ยจำแนกเป็นรายด้านเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การช่วยเหลือ ($M = 1.15$, $SD = 0.621$) ความรับผิดชอบ ($M = 1.12$, $SD = 0.685$) การร่วมมือ ($M = 1.06$, $SD = 0.54$) ตามลำดับ หลังการทดลอง นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือโดยรวมเท่ากับ 1.86 โดยมีค่าเฉลี่ยจำแนกเป็นรายด้านเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การช่วยเหลือ ($M = 1.91$, $SD = 0.269$) การร่วมมือ ($M = 1.86$, $SD = 0.316$) ความรับผิดชอบ ($M = 1.80$, $SD = 0.406$)

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ทสโดยภาพรวม

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองโดยรวม

พฤติกรรมความร่วมมือ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผลต่าง		t	df	Sig.
	M	SD	M	SD	M	SD			
1.การร่วมมือ	1.06	0.54	1.86	0.316	0.74	0.303	14.413*	34	0.000
2.การช่วยเหลือ	1.15	0.621	1.91	0.269	0.84	0.693	7.169*	34	0.000
3.ความรับผิดชอบ	1.12	0.685	1.80	0.406	0.63	0.490	7.585*	34	0.000
พฤติกรรมความร่วมมือโดยรวม	1.11	0.615	1.86	0.261	0.783	0.448	11.552*	34	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีพฤติกรรมความร่วมมือ โดยรวม หลังการทดลอง ($M = 1.86$, $SD = 0.261$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($M = 1.11$, $SD = 0.615$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) การร่วมมือ ($M = 1.86$, $SD = 0.316$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($M = 1.06$, $SD = 0.54$) 2) การช่วยเหลือ ($M = 1.91$, $SD = 0.269$) สูงกว่า ก่อนการทดลอง ($M = 1.15$, $SD = 0.621$) 3) ความช่วยเหลือ ($M = 1.80$, $SD = 0.406$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($M = 1.12$, $SD = 0.615$)

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ทที่มีผลต่อพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 รายด้านและโดยรวม พบว่า เมื่อเด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ท พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กโดยรวมมีพัฒนาการในทิศทางที่ดี โดยพิจารณาแยกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทั้งในด้านการร่วมมือ การช่วยเหลือ และความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับดี ซึ่งหมายความว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ทสามารถพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือได้ เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ท เด็กจะต้องร่วมมือกันวางแผน ออกแบบ และประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุสฟาร์ททั้ง 7 ประเภทที่ครูเตรียมไว้ โดยมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันและการแบ่งหน้าที่กันในกลุ่ม ในขั้นตอนการออกแบบเด็กจะช่วยกันคิดและเลือกวัสดุที่ต้องใช้ พร้อมทั้งบอกจำนวนของวัสดุที่เลือกใช้ ขั้นตอนการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ เด็กแต่ละคนในกลุ่มจะรับผิดชอบทำงานในหน้าที่ของตนเอง และช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มเมื่อเพื่อนทำไม่ได้ และขึ้นนำเสนอผลงาน เด็กจะร่วมกันบอกชื่อผลงาน หน้าที่ของแต่ละคนว่าใครทำอะไร มีปัญหาอย่างไร เป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่ ซึ่งทำให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือ ทักษะการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพรินทร์ บุหลัน พวงพิศ เรืองศิริกุล และชวนชม เครือเขียว (2564) ที่พบว่า พฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ มีความร่วมมือสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์จากเศษวัสดุเป็นการจัดกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เด็กจะได้ร่วมคิดวางแผนและทำงานร่วมกัน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การแบ่งงาน และการช่วยเหลือเพื่อน การทำกิจกรรมนี้ยังส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก ขณะเดียวกันยังช่วยให้เด็กเรียนรู้การปรับตัว และลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ผ่านการทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม สิ่งนี้ส่งผลให้เด็กพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การแบ่งปันความคิดเห็นและการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สุดท้ายทำให้เด็กสามารถทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้

นอกจากนี้หลังการทดลองเด็กมีพฤติกรรมความร่วมมือสูงขึ้นโดยค่าเฉลี่ยรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การช่วยเหลือ การร่วมมือ และความรับผิดชอบ ตามลำดับ

ด้านการช่วยเหลือมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง 1.91 ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กปฐมวัยได้รับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งลักษณะทางสังคมของเด็กในช่วงวัยนี้จะมีการช่วยเหลือตนเอง สร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน ปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยการช่วยเหลือกัน ระหว่างการลงมือกระทำต่างสิ่งๆ เช่น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ แก้ววัสดุอุปกรณ์ หรือเมื่อเห็นว่าเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ ช่วยหยิบหรือส่งอุปกรณ์ให้เพื่อน รวมทั้งช่วยเก็บสิ่งของภายหลังเมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้การมีโอกาสร่วมพูดคุย สนทนา แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะง่าย ๆ กับเพื่อนมีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จในงานและเกิดความพึงพอใจ ซึ่งเป็นการแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวกที่ดีอีกด้วย สอดคล้องกับกัญญณัฐ พลอยกระจ่าง ราชันย์ บุญธิมา และกุลยา ตันติผลาชีวะ (2557) ที่อธิบายว่า เมื่อเด็กได้เล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เด็กจะรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น เอาใจใส่ในความต้องการของผู้อื่นเพิ่มมากขึ้นแสดงถึงความสามารถในการปรับตัวของเด็ก การแบ่งหน้าที่กันทำงาน การแบ่งปัน อุปกรณ์ให้เพื่อนใช้ภายในกลุ่มหรือเพื่อนที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกันซึ่งการแสดงควมมีน้ำใจให้เพื่อนทำโดยการใช้คำพูด การแสดง การปลอบใจ การช่วยเหลือเพื่อนในเรื่องเล็กน้อย กรณีเพื่อนยังไม่ได้อุปกรณ์หรือยังไม่ได้ทำกิจกรรมสามารถช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนขอหรือช่วยเหลือเพื่อนโดยไม่ต้องรอการร้องขอ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลชาติ พันธวรกุล (2563) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ในรูปแบบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มส่งเสริมให้เด็กวัยอนุบาลมีทักษะทางสังคมที่ดี โดยเฉพาะด้านการช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ที่ครูจัดขึ้น เป็นกิจกรรมที่ครูเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มผ่านวัสดุอุปกรณ์ที่เด็กคุ้นเคย ทำให้เด็กมีความมั่นใจในการใช้วัสดุเหลือใช้สร้างสรรค์ กล่าวที่จะแนะนำวิธีการทำกิจกรรม กล่าวที่จะช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มอย่างเต็มใจเมื่อเพื่อนขอหรือร้อง นอกจากนี้การมีส่วนร่วมขณะทำกิจกรรมทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสาร สร้างปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมายต่อกันภายในกลุ่ม และมีความสำคัญในการพัฒนาทักษะสังคม ขณะที่เพื่อนไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นได้ระหว่างทำกิจกรรมนั้น ทำให้เพื่อนกับเพื่อนได้มีโอกาสช่วยเหลือกัน แบ่งปัน ร่วมมือ อีกทั้งเมื่อให้เด็กเห็นกระบวนการทำงานของเพื่อนและของตัวเอง ช่วยให้เด็กเรียนรู้การวิเคราะห์และทำงานอย่างมั่นใจ ปลุกฝังนิสัยที่ดีงามและมีความพร้อมทำกิจกรรมอย่างมีความมุ่งมั่น โดยมีความเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างโอกาสให้กับเด็กได้ปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้บรรยากาศที่มีความเป็นอิสระในการเรียนรู้อย่างมีความสุขและสนุกสนาน

ด้านการร่วมมือมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง 1.86 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมให้พวกเขาทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และมีความสุขภายใต้ข้อตกลงที่กลุ่มได้ร่วมกันกำหนด การปฏิบัติกิจกรรมในลักษณะนี้ช่วยให้เด็กเรียนรู้ที่จะเคารพความคิดเห็นและการทำงานของเพื่อน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้สลับบทบาทหรือหน้าที่กันอย่างสมัครใจเพื่อทดลองบทบาทที่แตกต่างกันในกระบวนการทำงานจนสามารถทำงานร่วมกันและบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จอย่างสร้างสรรค์และเป็นทีมเดียวกัน สอดคล้องกับ ทิศนา ขมมณี (2560) ที่อธิบายว่า การที่เด็กทำงานร่วมกับกลุ่ม ช่วยให้เด็ก

เรียนรู้อย่างรอบคอบ เมื่อเด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นจะมีปฏิริยาโต้ตอบร่วมกัน มีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ สายชน วงसानน (2547) ได้กล่าวว่า การที่เด็กให้ความร่วมมือทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนในกลุ่ม ทำตามข้อตกลงของกลุ่ม ร่วมพูดคุยแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม มีความรับผิดชอบงาน ที่กลุ่มมอบหมายให้และทำงานสำเร็จจะทำให้เด็กปรับเปลี่ยนความคิดจะช่วยให้เด็กเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐทิยาภรณ์ การเกตุ (2563) ที่พบว่า พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Aussie Childcare Network (2022) ที่กล่าวว่า การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพาร์ทส์ที่มีความยืดหยุ่นเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความร่วมมือและความรับผิดชอบในเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในแง่ของการพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม กิจกรรมดังกล่าวนี้ช่วยให้เด็กเรียนรู้การแบ่งปันวัสดุและช่วยเหลือเพื่อนในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกัน กระตุ้นให้เด็กพัฒนาการเคารพซึ่งกันและกันและยอมรับบทบาทของผู้อื่น ผักฝนทักษะการปรับตัวในสังคมและมีความรับผิดชอบต่อการจัดการทรัพยากรและผลลัพธ์ของการทำงานอีกด้วย (Novak Djokovic Foundation, 2023)

ด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง 1.80 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพาร์ทส์ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มซึ่งต้องมีการแบ่งปันวัสดุ ช่วยเหลือกันเมื่อเกิดปัญหาหรือสนับสนุนเพื่อนเมื่อพบอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน เด็กจึงได้เรียนรู้การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมกลุ่มรวมถึงการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในบทบาทของตนเอง เช่น การช่วยเก็บวัสดุ การแบ่งหน้าที่ในการจัดเตรียมอุปกรณ์หรือการให้กำลังใจเพื่อนที่ประสบปัญหา นอกจากนี้เด็กได้พัฒนาความรับผิดชอบทั้งในด้านการดูแลวัสดุอุปกรณ์ และการให้ความร่วมมือกันในการทำกิจกรรมจนบรรลุผลสำเร็จร่วมกัน สอดคล้องกับ Aussie Childcare Network (2022) และ Loose Parts Nature Play. (2023). ที่อธิบายว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพาร์ทส์ในเด็กช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ทำให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะรับผิดชอบทั้งต่อวัสดุอุปกรณ์และการแบ่งหน้าที่ในการทำงาน เช่น การช่วยจัดเตรียมและเก็บวัสดุหลังการทำกิจกรรม การรับผิดชอบในบทบาทของแต่ละคนในกลุ่ม การดูแลวัสดุอุปกรณ์ และการรับผิดชอบต่อความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งเป็นการฝึกฝนทักษะในการทำงานเป็นทีมและการปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบ

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยรวมหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพาร์ทส์

การเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพาร์ทส์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสุพาร์ทส์ช่วยพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะขั้นตอนการจัดกิจกรรมทำให้เด็กมีโอกาสดำเนินงานร่วมกันจนเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2550) ที่อธิบายว่า การเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงมาเกมายมหาศาลเป็นส่วนที่สร้างการเรียนรู้แปลกใหม่ด้วยการปฏิบัติจริง ทำให้เด็กได้สังเกตเรียนรู้สังคม เรียนรู้วิถีชีวิต มีปฏิสัมพันธ์กับปัญหา สร้างเสริมปัญญาจากประสบการณ์ตรง เรียนรู้ที่จะช่วยเหลือ แบ่งปันและร่วมมือกัน

เพื่อที่จะสามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จ นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ทส์ในลักษณะของกิจกรรมกลุ่ม โดยให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างพฤติกรรมความร่วมมือ รู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งปัน ชื่นชม สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาร่วมกันได้และการใช้วัสดุสฟาร์ทส์ที่หลากหลายและมีจำนวนเพียงพอส่งผลให้เด็กสามารถ แลกเปลี่ยนและแบ่งปันวัสดุระหว่างกันได้อย่างอิสระ ช่วยลดความกังวลเกี่ยวกับการหวงหรือขาดแคลนวัสดุซึ่งสร้างบรรยากาศ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน เด็กสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นหรือทำงานเป็นกลุ่มได้ อย่างยืดหยุ่น อีกทั้งการมีวัสดุที่เพียงพอช่วยกระตุ้นการเจรจาต่อรอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการร่วมมือกับเพื่อนในกลุ่ม ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งหมดนี้ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในหมู่เด็กอย่างเป็นธรรมชาติ (ธนัญญา ธีระธนานนท์ ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลธร และปัทมาวดี เล่ห์มงคล, 2566)

สรุปผลการทดลอง

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยรายด้านและโดยรวม พบว่า ก่อนการทดลอง เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความร่วมมือรายด้านทุกด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หลังการทดลอง เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความร่วมมือรายด้านทุกด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับดี
2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการ ทดลองการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ วัสดุสฟาร์ทส์ด้วยการทดสอบค่าที พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความร่วมมือรายด้านทุกด้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อน การทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ผลการวิจัยดังกล่าวกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุสฟาร์ทส์ที่มี ผลต่อพฤติกรรมความร่วมมือ สามารถนำไปใช้พัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- กรณ์ขัพพันธ์ ดำรงค์ไชย. (25 พฤศจิกายน 2557). ความร่วมมือ. <https://kaipopok.wordpress.com/2014/11/252/ความร่วมมือ/>
- กัญญณัฐ พลอยกระจำจ ราชันย์ บุญธิมา และ กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2557). พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมการปั้นแบบกลุ่ม. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 15(2), 85-93.
- กุลชาติ พันธวรกุล. (2563). การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล. *วารสารครุศาสตร์สาร*, 14(1), 130-145.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2550). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เบรน-เบส บุ๊คส์.
- ณัฐกมล ระภาณุสิทธิ์, อธิพงษ์ เพชรสุทธิ และมานะ ปิยะวันเวช (2566) ผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะ ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 4(4), 101-114
- ณัฐทิยาภรณ์ การะเกตุ (2563). การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์. *Journal of Modern Learning Development*, 5(2), 40-54.
- ณัฐรญา ท่าโหม (2565) ผลการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลในห้องเรียนพหุวัฒนธรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยบูรพา

- ดร.ณิ เป็ลื้องทุกข์, ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลธรและปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2566) ผลการจัดกิจกรรมกระดานที่มีต่อทักษะการทำงานร่วมกันของเด็กปฐมวัย. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(8), 84-96.
- ทศนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนัชฐา แจ่มอุทัย, สุพจน์ เกิดสุวรรณ, และทองปาน บุญกุล. (2564). ทักษะทางสังคมและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการเล่านิทาน. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 38(104), 165-173
- ธันญา อีระธนานนท์ ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลธร และปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นสื่อวัสดุปลายเปิดที่มีต่อทักษะความสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย. *Journal of Inclusive and Innovative Education*, 7(2), 75-89.
- พิไลพร สุภาพันธและ ชุตติกานต์ เอี้ยวเล็ก (2564) ผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 1
- ไพรินทร์ บุหลัน, พวงพิศ เรืองศิริกุล, และ ขวชนม เครือเขียว. (2564). ผลการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุชิ้นอนุบาลปีที่ 2. *วารสารการบริหารนิเทศและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(4), 32-42
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- วราลี โกศัย. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 20(2), 88-101.
- วัชรีย์ ร่วมคิด, ปวีณา เทียงพรม, และ ธนาพูน วงศ์ชา (2566). ผลของการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. ผลของการใช้กิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 6(4), 128-142.
- สายชน วงसानน. (2547). การพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570. บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- Aussie Childcare Network. (2022). *Benefits Of Creative Arts For Children In Early Childhood Services*. Retrieved from <https://aussiechildcarenetwork.com.au/>
- Duncan, J., Martin, S., & Haughey, S. (2018). Loose parts play: A toolkit. Scotland's Play Strategy.
- Eisner, E. W. (2002). The arts and the creation of mind. Yale University Press.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An educational psychology success story: Social interdependence theory and cooperative learning. *Educational Researcher*, 38(5), 365-379.
- Loose Parts Nature Play. (2023). *Building creativity one leaf and bolt at a time!*. Retrieved from <https://loosepartsnatureplay.org>

Nicholson, S. (1972). The theory of loose parts: An important principle for design methodology. *Studies in Design Education Craft & Technology*, 4(2), 5-14.

Novak Djokovic Foundation. (2023). *The Importance of Creative Arts in Early Childhood Education*. Retrieved from <https://novakdjokovicfoundation.org/>